

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Friderici Karg Bambergensis Franconis. Pax Religiosa Sive De exemptionibus, & subjectionibus Religiosorum

Karg von Bebenburg, Johann Friedrich

Herbipoli, 1680

Decas X. De Sanctimonialibus, Canonissis, Tertiariis, & Oblatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38315

Episcopale c. *Id constitutum*. 36. XVII.
 q. 4. Atrium, porticum, campanile,
 tectum, & quicquid ad totam externam
 fabricam pertinet; aut Ecclesie adhaeret,
 ut claustra, dormitoria &c. c. *Quisquis*
 21. XVII. q. 4. & DD. ad c. *si quis con-*
tumax. 20. ibi: *de atrio Ecclesia* &c.
 XVII q. 4. Quod autem olim de ex-
 tensione immunitatis ad quadraginta
 & respectu Capellarum vel minorum
 Ecclesiarum, ad triginta passus obinu-
 erat, ob Ecclesiarum frequentiam me-
 ritò plerique in locis ab usu recessit.

DECAS X.

*De Sanctimonialibus, Canonistis,
 Tertiariis, & oblatis.*

CAPIT I.

*De distinctione inter monaste-
 ria monialium exempta, & nou-
 exempta,*

454. *Sanctimonialios propriè dicit,*

GL
 30

455. *Qui regunt monasteria non exempta.*
Episcopo quo ad hoc regimen plenè subjici-
untur.

456. *Quanam pertineant ad Episcopum in ex-
emptis; & de modo discretè tractandi in-
firmas mulierculas.*

454. **S**anctimoniales verè ac propriè
Sillæ dicuntur, quæ cum solemni-
tatem votorum substantialium emissio-
ne, prævio integro probationis anno,
in ætate per SS. Canones requisita, per
spirituale Matrimonium CHRISTO
specialiter desponsatæ sunt: eæque non
minus, ac viri Regulares, vel sub omni-
moda jurisdictione Ordinarii consti-
tutæ sunt; vel ex Apostolicis privilegiis
ab eadem exemptæ.

455. Monasteria non-exempta, si
eandem cum viris in eodem loco degen-
tibus regulam habeant, plerumq; com-
missa sunt regimini spirituali eorundem,
vel aliorum Regularium, qui in rebus
hanc administrationem concernentibus
æque, ac Regulares curam animarum
ex-

exercentes, vel sacramenta Clero & Populo administrantes, ipsi Ordinario subijciuntur.

456. In exemptis cura plerarumque rerum pertinet ad Prælatum Regularem, præter visitationem, custodiam choro- ræ, approbationem Confessariorum, interventum & præsidium in electione Abbatissæ vel superioris, admissionem educandarum, explorationem voluntatis aspirantium ad habitum & professionem &c. quæ omnia à S. C. Trid. & diversis Pontificibus specialiter Episcopali providentiæ tantò laudabilius ac tilius demandata sunt, quò prudentius atque discretius tractandæ sunt in carcerata imbelles mulierculæ, quarum pudor ac congenitus timor nimio rigore ferendo non est; & mutabilitas e contra speciali freno & vigilantia opus habet.

Dei

457. S.

qua

458. E

459. D

460. A

461. C

462. A

463. E

464. A

465. O

466. F

467. F

468. G

469. G

470. C

471. C

472. C

473. C

474. C

475. C

476. C

477. C

478. C

479. C

480. C

481. C

482. C

483. C

484. C

485. C

486. C

487. C

488. C

489. C

490. C

491. C

492. C

493. C

494. C

495. C

496. C

497. C

498. C

499. C

500. C

Cant

CAPUT II.

Deiis, quæ concernunt Abbatissam.

457. Sylloge considerandorum in Abbatissa, seu qualibet Praefecta Religiosa.
458. Electio ubi & coram quo facienda.
459. De concordia & discordia in votis.
460. Aetas & qualitates eligenda.
461. Confirmatio Electionis.
462. Abbatissa perpetua benedici plerumque solent.
463. Egressus, & benedictio Electæ.
464. Multiplex velum Religiosarum.
465. Oblatio in tortitorum.
466. Refectio sacramentalis, & Inthronizatio Abbatissæ.
467. Reditus Abbatissæ intra Clausuram.
468. Quid & quantum possit Abbatissa in spiritualibus?
469. De rerum spiritualium administratione.
470. Obligatio Abbatissæ ad Clausuram: ubi de egressu ad præstandum Principi seculari homagium.
457. Circa electionem & personam Abbatissæ, Priorissæ, vel alterius

alterius cujuscunque superioris Religioſæ, plura ſunt conſideranda. 1. electio, confirmatio, ſi que dignitate Abbatiali fulgeat, ejuſdem benediſtio. 2. ætas & ſtatus. 3. Regimen. 4. an ſi monaſterium feudum habeat à Domino temporalis, exire poſſit è clauſura ad præſtandum homagium?

458. Electio fieri debet per vota ſecreta collecta ab ipſo met Epifcopo, vel Ejus Commiſſario, cum interuentu probatarum aliquot perſonarum ejuſdem ordinis, vel aliarum, ante cancello- rum fenestrellam S. Communioni deſtinatam, niſi vel juſtus ſubornationis timor ſit, vel votum infirmæ eò deſcendere non valentis ſit exquirendum, Si- cuti verò Superior Regularis eligenti- um exemptarum vota, vidente & audi- ente Epifcopo, vel Ejuſdem ſubſtituto, excipiat, S. Congregatio Concilio. *Septembris* 1639. huic uſui ſtandum eſſe declaravit, dummodo Regulares Epi- ſcopo vel Ejuſdem Vicario, intereſſe ac

ac præsidere volenti diem electionis
 Abbatissæ opportunè denuntient, eum-
 que ad præfinitum usque tempus expe-
 tent: quod cum hic nuper à P. Alberto
 Spoenlein dignissimo Priore Domini-
 canorum in electione novæ Priorissæ
 Conventus S. Marci intermissum fuis-
 set, per litteras Reversales contestari
 is debuit obligationem suam, & sponde-
 re meliorem deinceps sui muneris in-
 monenda & expectanda Celsitudine sua,
 vel Eiusdem Commissariis, observatio-
 nem, 10. April. 1680. Cui Juri Celsitudo
 sua Bambergæ similiter iussit insisti.

489. Quantum ad ipsa vota, per du-
 stertias partes suffragiorum, conclu-
 denda est electio, ita ut deficiente vel
 uno, toties juxta determinationem E-
 piscopi, vel, hoc nullatenus compa-
 rente, alterius superioris, iteranda sint
 diversis temporibus scrutinia, donec
 concordent. At si eo tempore lapsa non
 conveniant in eligenda, devolvitur ad
 Episcopum facultas magis idonea
 Z pro

pro arbitrio suo deputandi S. Cong. infatu ill
 una Cremonensi 12. Octobris 1592. apud pensfat
 Piasecium. sari, v
 ristæ:
 ca s
 dū pen
 cis, ut
 defectu
 za, qua
 coles
 Emma

460. Quoad eligendæ ætatem & ali-
 as qualitates, certum est primò, reguli-
 riter in eligenda Abbatisa vel Priorissa
 annos quadraginta ætatis, ac octo pro-
 fessionis S. C. Trid. *ses. 25. de Regular.*
c. 7. qualis si non reperiatur, triginta æta-
 tem annos ætatis, & quinque professio-
 nis completè requiri c. *In demeritibus*,
43. de elect. in 6. ita ut nulla minoris æ-
 tatis eligi possit; sed postulanda sit à S.
 sede Apostolica: nisi monasterium re-
 center erectum esset, nec aliqua eius-
 dem ordinis inveniretur in tota provin-
 cia pollens tantâ ætate & cæteris qual-
 tatibus à S. C. Trid. requisitis: immo
 quas eminet ea, quòd à pluribus annis
 post expressam professionem laudabili-
 ter vixerit. Tertiò desideratur in eli-
 genda iudicii maturitas, prudentia, ac
 discretio, quanta haberi in sceminis po-
 test, Quartò excluduntur ab Abbatisa
 facta

Cong. in fatu illegitimo thoro natæ, seclusâ di-
 92. apu dispensatione gl. in *cit. c. Indemnitatibus* S.
 em & all- sari, ver. *Canonica*. & plerique Cano-
 o, regul- nistæ: nisi Religiones à S. sede Apосто-
 Priorilla ca singulare privilegium præ habeant
 to pro dispensandi cum monialibus sibi subje-
 Regulari ctis, ut etiam illegitimæ, non obstante
 ginta fal defectu natalium, eligi possint Abbatis-
 ro fessio- sæ, quale jactant Generales ac Provin-
 ritatis, ciales omnium mendicantium apud
 inoris- Emmanuelem Rodriquez.

461. Electio Canonicè facta confir-
 mari debet à superiore immediato, vi-
 del. à S. Pontifice, si monasterium sari-
 tæ Sedi immediatè subjectum sit; ab
 Episcopo loci, si huic immediatè sub-
 dit, vel à superiore Regulari, si mona-
 terium illud sit ejusdem ordinis & ex-
 emptum, quin Episcopus, etiam post
 Constit. *Inscrutabili*. ultra interventum
 & præsidium, jus aliquod confirmandi
 electionem Abbatisæ exemptæ sibi ar-
 rogare ullatenus valeat, ut S. Congre-
 go in Resp. *ad dubium*, §. in calce ejus-
 dem

dem constitutionis positum deditur
 Et hæc confirmatio non habet cer-
 formam à Jure præstitutam, ac quæ-
 dolibet fieri potest, sive per viva
 cem, sive per scripturam: dum
 declaretur animus Confirmantis.
 bita causæ cognitio præmittenda.

462. Quæ perperam sive in
 post confirmationem obtentam,
 dici plerumque solent sub Missa
 celebranda de die cum collecta
 Et sub uno per Dominum dicitur
 oratione diei: à quibus providen-
 dum est intra annum apud Episcopum
 pro benedictione, nisi subitanea
 tionabilis, sub pœna amissionis
 ris ac juris acquisiti, Clemen-
 dentes. 2. §. Statuimus. De statu
 chor.

463. Electâ existente in choro
 habitu, proceditur ad missam
 Alleluja, si dicitur; vel usque
 mum versum tractus, aut sequen-
 clusivè: tuncque Electa à Matr-

ociata è monasterio egrediens præsen-
 tur Pontifici, coram quo ante medi-
 um Altaris sedente in faldistorio genu-
 flexa præstat juramentum fidelitatis, ei-
 que porrigit chartam pendente sigillo
 lino munitam. Deinde procumbit à si-
 nistris Benedicentis ad litanias, in qui-
 bus ad verba: *ut hanc presentem Ele-*
ctam &c. bis à Pontifice surgente cum
 baculo benedicatur; completisque lita-
 niis, super Eadem manente prostrata
 dicuntur *Pater noster, versus, & oratio-*
nes juxta Pontificale; quibus absolutis,
 Electa surgens, ante Pontificem in ge-
 nua se demittit, qui præfationem pro-
 sequendo, ad verba: *Propitius infunde:*
&c. manus imponit super caput Electæ,
 donec eò perveniat: *separetur indigna.*
 quibus tunc amotis, finitâque præfatio-
 ne, cum 4. orationibus annexis, sedet
 acceptâ mitrâ & Abbatisæ coram se ge-
 nuflexa Regulam tradens, ait: *Accipe*
Regulam &c. aut sicubi moris est, ut e-
 iam tradatur baculus, sicut Herbipoli
 in

Z 3

in Monasterio S. Afræ ordinis S. Benedicti, suo loco, & juxta formam in benedictione Abbatum adhiberi solitam eundem Abbatissæ consignat: si quæ non fuit antea velata, ei velum, proprio Pontificali, imponit.

91
30

464. Ubi notandum est multiplex esse velum Monialium, quorum primum *Probationis* seu *Receptionis* dicitur, quod novitiis à principio datur, & album esse solet: tametsi Virgines deo dicendæ quondam, loco velaminis pallio fusci coloris caput obtententur. Secundum *Professionis*, hodie passim nigrum, olim etiam purpureum datur omnibus Religionem solemniter profitentibus, tum virginibus, tum viduis. Tertium *consecrationis* specialis cum benedictione solis Virginibus imponitur. Quartum *Prælationis* abbatissis cum certa benedictione datur, quamquam hodie ab usu recesserit, fortassis antea non fuissent velata: præconet Pontificale Romanum.

465. His ex ordine peractis, Pontifex procedit ad missam, cui Abbatissa assistit in loco ad partem sibi parato: dictoque offertorio, præcedentibus duobus famulis cum intortitiis accensis, Ipsa associata à duabus Matronis, coram Pontifice sedente in faldistorio ante medium Altaris genuflexa, offert Ei duo intortitia, præbitoque Pontificis ea recipientis manui osculo, ad locum sibi assignatum regreditur: Pontifex vero, lotis ac tersis manibus, prosequitur missam, in qua sub uno *per Dominum* dicitur secreta pro *Electa* cum secreta de die.

466. Pontifex de propria manu sacramentaliter refectus, Abbatissæ porrigit Sacram Synaxin; dictisque Postcommunionem diei cum alia pro *Electa* sub uno *per Dominum*; nec non *Ita missa est*, vel *Benedicamus Domino*, mitrâ receptâ inthronizat Abbatissam in sede; tum à dextris Ejus, mitrâ depositâ, con-

Z 4   versus

versus ad Altare, intonat Hymnum Ambrosianum à Choro prosequendum,

467. Interim Pontifice manente sine mitra apud Sedem, Abbatissa à Ministris associata intra clausuram reverentis & à Senioribus ante portam excepta perducitur ad Chorum, ubi omnes Religiosas ad amplexum admittit: Pontifice sub finem hymni, sine mitra dicente versus & orationem; ac tandem sumptis mitrâ ac pedo, impertiente solemnem benedictionem.

468. Circa formam regiminis potissimum occurrunt: 1. *Quid quantum possit in spiritualibus? 2. quomodo habeat rerum temporalium administrationem?* De potestate ordinis nulli unquam Catholico dubium fuit, quod mulieres illius planè sint incapaces jurisdictione verò spirituali, absomne absurdum vocat Innocentius III. *de pen. & remis.* quod Abbatissæ Moniales proprias benedicunt & publicè prædicare præsumant,

sto, ex domestica, materna, mereque
 privata potestate quadam monialibus
 suis quandoque (non tamen cum inter-
 minatione censuræ) præcipiant, bene-
 dictiones elargiantur, aut propter peri-
 culum, quod ex cohabitatione virorum
 imminere posset, in eadem non servatis
 ordinariis Juris formulis inquirant, ea-
 rumque instructioni privatæ, domesti-
 cæ institutioni, ac similibus incumbant;
 imò & alicubi Presbyteros ad Ecclesi-
 as quasdam vacantes præsentent: cum
 hæc vel non egrediantur imperii œco-
 nomici limites; vel si potestatem ali-
 quam spirituales involvere videantur,
 ea solum *ratione finis & objecti* sit ta-
 lis, quatenus sub Abbatissæ directione
 per actus prædictos intenditur Religio-
 sa perfectio & beatitudo æterna; *non*
autem ratione modi nec in res spiritua-
 les, aut ipsam Ecclesiam, cujus regimen
 illi concedi non potest, absque Hierar-
 ehici Ordinis, in quo mulier, ad subje-
 ctionem nata *Gen. 3. v. 16*, silere jube-

tur 1. *Corin.* 14. v. 34. Inversio
 Qua de re plura vide, si libet, in *Paro-*
eis Cogitationibus meis super redemptio-
unitate Religionis in Germania. Quae
 12. n. 152. Sicubi verò spectant
 prerogativis Abbatisse cuiusmodi
 compulsiva in Clericos à S. Sede
 cessa videtur, illa tamen à domestica
 materna, qualem *Joan.* 19. n. 1.
CHRISTUS B. M. Virginis in Sa-
 annem Evangelistam indulsit, cui
 me differt; nec ad censuras aut
 ea iudicia consurgere potest.
 Materna & oeconomica auctoritas
 consistit, cui similem retinent
 Matres in filios suos Clericali licet
 adscriptos. Unde quod de Juris
 batissarum, post confirmationem
 ferendi beneficia, & instituendos
 cos in Capellis ex c. *Dilecta*, 12.
major. & *obed.* dicitur, intelligitur
 non est de institutione auctoritate
 per quam datur potestas exerce-
 tam animarum, quae nec actu, nec

G
 30

tu r
 prof
 ea, q
 Sylve
 4
 mini
 Regi
 aten
 hil sp
 Glo
 Abb
 strati
 star
 Can
 4
 nem
 nus
 aliu
 etia
 egre
 fia
 aim
 dun
 quo

in uerborum
et, in Part
er redact
ania. Qu
Specia
cuipiam
S. Sebe
domestica
7. 19. 1
gini in S
ullerat, m
aras in p
potest, i
ca autem
retinent
ricali lic
d de Jure
ationem
stituendi
ETA. 11.
intellig
autho
exce
actu, nec

tu mulieribus ejusmodi potestatis
prorsus incapacibus competit; sed de
ea, quæ dat titulum & possessionem, ut
Sylvester *in summa* declarat.

469. Circa rerum temporalium ad-
ministrationem, singulorum ordinum
Regula, & consuetudo, præcipuè debet
attendi: quibus circumscriptis, seu ni-
hil speciale disponentibus, Authores &
Glossa ad cit. c. *Dilecta*. conveniunt,
Abbatissam habere liberam admini-
strationem rerum sui Monasterii, adin-
star Abbatum, in iis, quæ sexui & sacris
Canonibus nequaquam repugnant.

470. Undè cum quoad remansio-
nem strictam intra clausuram non mi-
nus Abbatissæ, quàm cæterarum moni-
alium libertas arctetur, nullo ex capite,
etiam sub prætextu administrationis,
egredi poterit, nisi concurrentibus ju-
stâ causâ, & legitimâ licentiâ; ac speci-
atim, si personaliter ab Ipsa præstan-
dum esset homagium Principi sæculari,
quo casu c. *Periculoso* i. de statu Regu-
lar.

lar. in 6. ei permittitur, ut, de præ-
& licentia Episcopi loci, cum hono-
& decente societate, duarum vel plu-
um scil. de antiquis monialibus, de-
pellani, exire possit, homagio facti-
quamprimùm commodè poterit, et
ipsum monasterium è vestigio reser-
ra: ne quid ullatenus committatur
fraudem moræ Claustralis. Quæ
stitutio expressè innovata fuit à S. C.
*Tridentino *ses. 25. de Regularibus**
*à B. Pio V. per Constit. *Decorabilis**
fuisse videtur, ob commune bonu-
monialium, ne, ob dicti juramenti pro-
teritionem, seu dum amittant.

CAPUT III.

De educandis, seu Convictibus
Religiosarum: ubi de Urbani
narum Instituto.

471. *Frustrus educationis puellarum in*
Religiosas.

472. *Conditiones pro educandis præcipue*
instantiam Episcopi Hieracen[sis].

473. *Constitutiones & Praxis Ursularum*
quoad educandas.

474. *An cogi possint Puella ad ingressum mo-*
nasteriorum pro sola educatione?

475. *De iis, quae educantur in Conventibus*
exemptarum, quoad censure Episcopales.

476. *Quid faciendum cum educanda, quae in*
eodem Conventu ad habitum Religionis as-
pirat?

471. **D**E fructu talis educationis pu-
ellarum nulli dubium esse po-
test, cum extra seductionis imbelli huic
sexui nimium quantum vicinæ pericu-
lum, solidâ pietate, bonis moribus, ac
honestis exercitiis imbuantur. Quæ-
ritur hic tantum an & quâ ætate ad mo-
nasteria monialium, educationis gratiâ,
recipi; & quamdiu retineri ibidem
possint, stante decreto S. Concilii Trid.
justam causam, & licentiam debitam re-
quirentis?

472. Dubium hoc ad instantiam E-
piscopi Hieracensis resolutum fuisse à
S. Congregatione I. *Augusti 1575.* re-
fert Peyrinus, non obstante motu pro-
prio

prio Sixti V. s. *Januarij* 1589, edito
 qui solùm intelligendus est contra pre-
 sumentes ingredi claustram ejusmodi
 conventuum, vel ibidem vivere, non
 observatis conditionibus à S. Congre-
 gatione in responso ad interroga-
 nem præfati Hieracensis Episcopi ex-
 pressis, quæ sunt apud Barbotam, De-
 datum, & alios Compilatores:

I. Ut Monasterium consueverit
 cipere tales puellas. II. ut non sumat
 pra numerum præfixum. III. ut
 cedat consensus Superioris & omnium
 Monialium singulariter præstitus. IV.
 ut vestitu honesto & Virginibus con-
 veniente utantur. V. ut ancillas
 cum non adducant. VI. ut exili-
 in loco separato à dormitorio Mon-
 lium, & à loco, in quo Moniales
 bus manuum vacare solent. VII. ut
 è Monasterio non egrediantur, Abs-
 mel egressæ nequeant iterum ad-
 nisi vel Moniales fieri velint, ve-
 btentâ licentiâ utendi theriacis præ-

cuperanda valetudine, rectâ à balneis
ad conventum se recipiant cum inten-
tione observandi Conditiones à S. Con-
gregatione præscriptas. VIII. ut quo-
libet semestri solvatur conventui anti-
cipata portio pro alimentis, constitutâ
pro tali solutione idoneâ securitate IX.
ut puella recipienda non sit minor se-
ptennio, nec major annis viginti quin-
que: quibus expletis Episcopus loci
præfigere debet puellæ terminum ad e-
grediendum de monasterio, vel ad su-
scipiendum habitum Regularem.

473. Ursulinæ tamen nostræ Metis
summo cum juventutis Virgineæ com-
modo in has partes advectæ, juxta præ-
clarissimum Institutum suum Anno hu-
jus sæculi undecimo à Paulo V. in sta-
tum Religiosum per Bullam expressam
erectum, & approbatum, per viam non-
nihil diversam ad finem eundem con-
tendunt I. Non habent constitutum
certum numerum Conventricum; sed
is dependet ab angustia vel latitudine
loci,

loci, in quem suscipienda; & a numero personarum capacium, quæ sufficiant plurium vel pauciorum instructioni. II. Non admittuntur nisi parentibus legitimis natæ, quæ simul sint bonæ famæ: presentanda vero nominis notis, & fide dignis, quæ testimonio pro ipsis præstent quoad submissionem quorumlibet necessarium in omni eventu. III. Secundum Constitutiones suscipiuntur ab ætate 6. usque ad 15. exclusivè. Quæque autem ætatis anno in Constitutionibus concessio admittæ manere non possunt juxta easdem usque ad ætatem 18. inclusivè. IV. Vestimenta ex voluntate parentum, sed modeste suo quæque statui convenienter, cum adhibito vanitatis luxu; in quo generalem pro Regula est modestiorum exemplum. V. Ancillæ nullæ admittuntur, VI. Separatæ vivunt à Religiosis, nec ingrediuntur earum Dormitorium, Capitulum, Refectorium, Cella-

mun
Mor
riori
trem
ren
si de
parvu
tum f
gion
onem
liquis
in qu
liter n
ctare
beno
casu v
tentu
Quan
statum
religio
mente
circa d
eundas
Gener

muniatem, Novitiatum, aut alia loca
 Monasterii sine expressa licentia Super-
 iorissæ. VII. Possunt exire ad Pa-
 trem vel Matrem, vel ad eos, quos pa-
 rentum loco habent, visitationis gratiâ,
 si de longè & rarò adveniant; item si
 parvulas ex baptismo suscipere debeant;
 tum si ipsarum Consanguineæ vel Reli-
 gionis habitum suscipiant, vel professi-
 onem emittant alio in loco, aut casus a-
 liquis extraordinarius tam gravis detur,
 in quo exitus à Superiorissâ rationabi-
 liter negari non possit. VIII. Perno-
 ctare extra Monasterium in eadem ur-
 be non licet per Constitutiones, nisi in
 casu vel mortis, vel gravissimi morbi pa-
 rentum, aut Curatorum suorum. IX.
 Quando Convictrix sentit se vocari ad
 statum religiosum (ad quem inducere
 religiosæ severè prohibitum) aperit
 mentem Magistræ, à qua examinatur
 circa difficultates in religioso statu sub-
 eundas; & remittitur ad Magistram
 Generalem, à qua accuratius rursus ex-
 ami-

xaminata, si prudenter respondet, re-
 mittitur ad Superiorissimam, cui si etiam
 satisfecerit, datur tempus deliberatio-
 nis, & injunguntur ad perfecte cogno-
 scendam DEI voluntatem quaedam o-
 perapietatis; si denique adhibitis o-
 mnibus diligentiss cognoscuntur ver-
 vocationis signa, datur licentia Con-
 victricis postulanti, aperiendi mentem
 suam parentibus, quorum est eam con-
 minare omnibus modis, quibus volue-
 rint, etiam revocando domum, si riam
 fuerit. Quod si & ipsi suæ filie elec-
 ctionem liberam relinquunt, hæcque
 statum Religiosum eligat, determinatur
 tempus ingrediendi Novitiatum in ha-
 bitu sæculari, idque de licentia Ordina-
 rii (cui Religiosæ hujus Congregatio-
 nis omnino subjete sunt) statutum
 examinatur per Ordinarium vel alium
 se deputatum postulans, habilitate
 judicatur admittenda, determinatur
 es suscipiendi habitum, quo facta
 vitiatum durat per biennium, eo quod
 p[ro]p[ter]

pso, iterum rigidissimè examinatur à
 Superiore seu Ordinario, aut ejusdem
 Commissario, tandem professionem e-
 mittit, si reperta fuerit digna, constans,
 & omnibus scitu necessariis probè in-
 structa. X. Convictrices ægrotae eo-
 dem planè modo tractantur, quo Reli-
 giosæ in infirmaria particulari, nisi præ-
 stet eas remittere parentibus. XI.
 Docentur primò omnia christiana pie-
 tatis exercitia pro cujusque capacitate
 aut indigentia; Deinde quidquid pa-
 rentes præcipuè cupiunt ut discant, sci-
 licet legere, scribere, filo, lanâ, serico
 varia opera conficere; item auro & ar-
 gento. Communiòra quoque urbanità-
 tatis principia traduntur; Modus etiam
 calculis vel numeris utendi, ordine jam
 dicto, vel alio, si videtur magis congru-
 us: primo tamen loco semper Pietati
 tributo. XII Solutio victus tot modis
 fit, quot placet parentibus. Pretium
 victus non potest esse idem ubique,
 sed constituitur à superioribus. XIII, In

præ-

præcedentia servatur ordo nobilitatis,
 præcedunt Comitissæ, sequuntur Baro-
 nissæ, postea nobiles, denique alii, in-
 ter plures ejusdem nobilitatis vel dig-
 nitas, ita ut, quæ prima venerit, alius
 præcedat. XIV. Filia hereditaria (ut
 pote plerumque boni communis impe-
 ditivæ) vix suscipiuntur, nisi ex jure
 expresso Ordinarii; & cum necessariis
 cautelis, ne quando aliis, quàm quibus
 oportet, restituantur; aut pro eorum in-
 fidiis, aliisve sinistris accidentibus
 exponantur. XV. In Monasteriis regu-
 liter ædificatis communiter non debent
 existere in una Classe ultra Vigin-
 uno cubili non ultra decem: in aliis
 Monasteriis pro commoditate loci.
 XVI. Diebus festis & Dominicis im-
 sunt officiis Divinis ordinariis; debent
 tur etiam aliquod tempus communi-
 pia lectioni vel colloquio spiritibus, et
 simili pietatis exercitio quando habet
 concio, omnes interfunt, reliquo tem-
 pore vacatur à seriis. XVII. Septem-
 Paderborn

ptimanis ante primam communionem
 eliguntur ad eam faciendam destinan-
 dae, sex septimanis continuis instruun-
 tur singulis diebus per lectionem Cate-
 cheticam, quæ durat per horam, primis
 quatuor septimanis traduntur quatuor
 partes doctrinæ Christianæ scilicet de
 fide, spe, charitate, & sacramentis, ma-
 ximè verò de pœnitentia & Eucharistia.
 His quatuor septimanis elapsis, à Con-
 fessario vel Directore examinantur; suf-
 ficienter instructæ & capaces admittun-
 tur; aliæ differuntur. Duâbus septima-
 nis immediatis ante communionem ex-
 ercentur in actibus pietatis ad proxi-
 mam dispositionem spectantibus: sic-
 que præparatæ ad Communionem ad-
 mittuntur. Et talium præparatio solet
 fieri quinques in anno, scilicet in festo
 Nativitatis, Resurrectionis, Penteco-
 stes, assumptionis B. M. V. & omnium
 sanctorum. XVIII. Constitutiones
 præscribunt S. communionem semel vel
 intra quatuor septimanas vel intra sex
 susci-

fufcipiendam. Sapius communito
 gratia speciali permittitur singulariter
 indè proficientibus. XIX. Diebus autem
 unt sacrum. XX. Diebus recreationis
 Constitutiones permittunt omittunt
 lectionis, fcriptionis, Catechizandi
 aliorum operum fcholarium, quæ
 men nunquam ex toto omittuntur
 ximè à diligentioribus: & collocantur
 permittitur inter laborandum
 recreationis tantum. XXI. Con
 ees nec pecuniam, nec quidquam
 penès fe habere, accipere, vel alibi
 aut mittere poffunt, absque præfcripta
 permissione Magiftræ fei præfcriptæ
 neralis. Loculorum præfcripta vel
 faria, ut vocant, affervat ejusmodi
 mnia, & de expenfis cum licentia
 rationem reddit.

474. Porrò circa has educand
 rimæ fuperfunt difpofitiones, ad quæ
 fingulas breviter respondebimus
 qui cogunt puellas ad ingreffum
 riorum folius educationis gratia.

91
 312

ant in excommunicationem latam à S.
 C. Trid. *ses. 25. de Regul. c. 15.* Resp.
 negativè: nisi compulsio fiat in ordine
 ad suscipiendum postea Religionis ha-
 bitum, sive ad persuasionem Moniali-
 um, sive aliâ quâcunque viâ; & Puella
 invita ingrediatur: quæ est ratio indu-
 ctiva Concilii ad prohibendum illum
 ingressum, qui directè vel indirectè ad
 assumendum involuntariè Religionis
 habitum ordinatur.

475. II. *An educanda commorantes in
 conventibus exemptarum, ligentur cen-
 suris à locali Episcopo latis?* Resp. ne-
 gativè: quia privilegium exemptionis
 ad hoc conceditur, ut, quamvis locus
 materialiter, sive quoad situm, sit in
 Diocesi; formaliter tamen, quoad ju-
 risdictionem, extra illam censeatur: de-
 ductis casibus, in quibus exemptio non
 proficit, ne quidem ipsismet personis
 exemptis.

476. *Quid agendum, si educanda
 ad habitum Religionis in Conventu e-
 duca-*

ducationis aspiret? Resp. Priusquam
 examinetur ab Episcopo, aliquandiu
 extra Monasterii septa in domo Paren-
 tum, ad finem plenius consulendi libe-
 tati ad tale propositum necessariz, con-
 stitui debet, quin reflectatur ad pericu-
 lum perversionis in reditu ad domum
 & licentiam saecularem, quod est me-
 per accidens, nec adeo propinquum, ut
 puellas nihil aliud in domo paterna vel
 amicorum quærentes, quam honestum
 libertatis usum, & seriam propositi
 discussionem, in præsentem ruinam ab-
 ducat: dum è contrà aliquantulum à
 Monasterio educationis recessum urge-

libertas necessaria ad perfe-
 ctum statum electio-
 nem.

G
 3

CAPUT IV.

De Virginibus velandis.

477. *Discrimen ab antiquo inter Velationem Virginum, & Viduarum: ubi curiosa, de velo.*

478. *Exploratio voluntatis Puellarum tum ante susceptionem habitus; tum ante professionem.*

477. **V**estem professionis jam ab antiquo specialem fuisse, plura Conciliorum & PP. loca nos docent, etiam in viduis sexagenariis per professionem castitatis ad certum quendam gradum seu statum admissis cum eo tamen discrimine, quod velamen viduarum, consulto quidem Episcopo, at de altari conversationis sacræ, non de illius manu, ab illis plerumque acceptum fuerit; virgines è contrà, in signum castitatis desponsationis cum CHRISTO, de manu Episcopi aut Presbyteri, tantquam Vicarii, & nomine CHRISTI, illud

A a

552
illud recipiant, singularibusque cere-
moniis consecrentur. Cujus veli du-
rationes afferuntur à Patribus, tum
quòd non amplius liberæ, sed Christo
devinctæ censeantur; tum ut tuta sine
recundia, Religiosæque vultus nec vi-
deri possit, nec videre: memorantibus
Tertulliano & S. Athanasio, quòd nulli
major olim Religiosæ Virgini conce-
melia inferri potuerit, quàm denudatio
Capitis, velo abstracto, à quo etiam il-
circò decor omnis abesse continuo de-
buit, ne ab aspectu pulchrioris velle-
sim procederet ad pulchritudinem
virginis velatæ rimandam.

4) 8. Hodie, post S. C. Tridentinæ
speciali voluntatis puellarum DEO
candarum exploratione faciendâ ab
piscopo aut Ejus Generali in spiritibus
bus Vicario, vel alio sumptibus eorum
deputando, opus est, qui tam ante
sceptionem habitûs, quàm ante profes-
sionem, exploret virginis voluntatem
S. C. Trident. *ses. 25. Regular. 6. 17.*

cratem ferream ; vel ex iusta causa (si
 nimirum adesset suspicio subornatio-
 nis) in Ecclesia exteriori: *an coacta, vel
 seducta sit ? an sciat, quid agat ? an mo-
 dus vivendi claustraliter, illi sufficienter
 expositus fuerit ? an substantialia sui or-
 dinis noverit? maxime circa votum pau-
 peratis &c.* aliis quaestionibus ad hoc
 exaenam non pertinentibus ita remotis,
 ut puellæ ne quidem ad eas respondere
 teneantur. Causam hujus Decreti Con-
 ciliaris refert Michaël Medina, qui De-
 creto huic interfuit, attentissimisque
 auribus suffragia omnium Episcoporum
 accepit, quod puellæ sæpius habitum
 invitæ suscipiant : & ob pudorem, eo
 semel assumpto, regredi vereantur : alix
 verò tametsi Religionem liberè subeant,
 vilis tamen austeritatibus ordinis, vel
 ob alia motiva desiderantes egredi, non
 raro timore parentum vel cognatorum,
 profiteantur invitæ, nisi Episcopus, vel
 alius Ejus nomine libertatem ac desi-
 derium talis puellæ exploret.

479. Episcopus censuris Ecclesiasticis, videl. suspensione ab officio, compellere potest Praefectam Monasterii, uno ante Professionem mense ceterum se faciat: cuius rei notitia habita Episcopus, vel Ejus Commissarius, intra viginti quinque dies Praefectura voluntatem explorare tenetur: quibus lapsis non amplius est admittendus, nisi per ta decisionem S. Congregationis, quae in Tamburinum de Jure Abbatis, minùs anticipare potest hoc ex officio instantiam illius, qui eam in usum perit; sed expectabit tempus à S. C. C. determinato praefixum.

480. Si voluntatem explorans, Praefectam non satis constantem reperit, minimum viginti circiter dierum etiam figet, intra quem Ipsa mature liberet, an votis substantialibus ordinem se perpetuò obstringat, quae si renuerit, ad domum Patris vel Consanguineorum, aut aliam remittenda est, ut Campanis in

30

ur. Canon. refert decisum. Cui tunc restituenda sunt omnia, quæ tempore ingressus in monasterium secum detulerat, ne vel minimo à Religiosis retento.

CAPUT V.

De Confessariis Ordinariis, & Extraordinariis Religiosorum.

481. Beneficium libertatis in electione Confessoriorum

482. De Confessariis Ordinariis & Extraordinariis

483. Omnes confiteri tenentur ordinario Confessario; Extraordinario vero presentare se saltem pro sacerdotali benedictione

484. Quomodo puniendi sint tales Confessarii, si delinquant; quoties mutandi; & quid observandum in constitutione ac approbatione Confessoriorum tempore Iubilei?

485. De Confessario infirma.

486. **P**Ræcipua Episcopalis sollicitudinis pars est, ut Episcopus de Confessariis undequaque bonis prospici-

spiciat ovibus sibi commissis. Quamvis
 autem officium hoc olim Parochis tan-
 tum concreditum fuerit: successu tem-
 poris tamen, auctâ fidelium multitudine,
 & ut plenius consuleretur libertati
 atque pudori fidelium, laudabiliter in-
 troductus fuit usus, ultra Parochos, de-
 putandi plures Confessarios, adhiben-
 dique speciatim, dependenter tamen ab
 approbatione & autoritate ordinarij,
 Regulares, quorum plerique extranei
 sunt, ac sæpe mutantur de loco in locum,
 unde majore cum fiducia accedunt,
 præsertim à mulieribus ex naturali qua-
 dam imbecillitate timidis ac verecundis
 singularique directione egentibus, que
 causa fuit, quòd etiam in administratio-
 ne hujus Sacramenti Pœnitentiæ faci-
 enda Sanctimonialibus quantumvis ex-
 emptis, S. Sedes Apostolica nolens
 quenquam privilegiis quibuscumque
 signem ingerere se absque approbatio-
 ne & deputatione Episcopi Diœcesan
 exploraturi diligenter in examine

cialiter instituendo, an discretione, moribus, ætate, doctrinâ, charitate, ac prudentiâ verè talis sit, cui opus tam arduum possit committi.

482. Tametsi verò in Religionibus tanta Confessariorum varietas vulgò nequaquam permessa sit, quanta in sæculo, ubi plebs minùs defœcata est ab humanis respectibus & metu superfluo: quia tamen etiam in Religiosis ejusmodi cœtibus apud inconstans ac volubile mulierum genus quandoque contingere potest, ut insano pavori, infirmitat, aliisque inconsultis angoribus, ac inquietudinibus subjiciantur: saluberrimè provisum fuit à S. C. Tridentino *ses. 25. Regul. c. 10. ut, præter Ordinarium Confessarium, alius Extraordinarius ab Episcopo & aliis superioribus bis aut ter (in cõmuni, non autem in particulari, ut declaravit S. Cõgr. 10. Mart. 1593.) in anno offeratur, qui omnium confessiones audire debeat. ita quidem, ut post Constit. Inscrutabili. & declarationes, approbante*

Urbano VIII. A. C. 1623. editas iudicium & approbatio à solo Dicecesano Episcopo pendeat; offerrique possint extra ordinem Confessarii etiam alterius Ordinis, dummodo sint aliàs idonei, eum nullibi qualitas ejusdem professionis reperiatur expressa.

483. Omnes moniales Ordinario Confessario deputato loco Parochi confiteri tenentur *c. omnis utriusque. 12. de Pœnit. & remis* Extraordinarius audire quidem debet accedentes ad se Religiosas: his tamen arbitrium est ob beneficio in sui favorem concessio *L. vivo. 69. ff. de R. I.* hâc obligatione tandem, ad arcendum accessurarum periculum, à S. Congregatione Regularum introductâ, ut omnes coram Extraordinario se præsentare teneantur, ut discerni possint, quænam ipso indigent, & quæ non? Superior autem seu localis seu Provincialis nunquam ad hoc officium est deputandus, ut jam supra 177. monui.

484. Confessarii tum Ordinarii, tum
 Extraordinarii delinquentes circa per-
 sonas aut res monialium, ordinarii loci
 punitioni subiecti sunt; expeditque, ut,
 prout S. Congregatio aliquoties censuit,
 Confessarii Monialium ordinarii sin-
 gulis trienniis mutentur; ipsisque Mo-
 nialibus quandoque relinquatur facul-
 tas aliquem sibi gratiorem communiter
 nominandi, qui sine rationabili causa
 reprobari non debet, maxime tempore
 Jubilei, quo Moniales convocatae à
 Præfecta interrogari solent, quos Con-
 fessarios libentius acceptarent? quibus
 tres vel quatuor aut plures, imò singulis
 singulos nominantibus, exinde propo-
 nuntur Ordinario, ut eos in specie ap-
 probet, dummodo sint idonei, quò
 tantò liberius ulcera sua detegant Con-
 fessariis eo tempore ex privilegio per-
 sonali à se electis.

485. Et quoniam in extremo mortis
 articulo nullum salutis remedium peri-
 clitantibus est subtrahendum, speciali-

ter incumbit Episcopo, ut Monasterium
 certum aliquem Confessarium pro
 capienda sacramentali confessione
 postulanti, de eo, si alius habilis
 metur, provideat, ingressumque
 clausuram, necessariis cautelis adhibita
 ei opportunè concedat; ita quidem, ut
 ingrediatur cum socio à latere intro
 duo, cui semper janua cubiculi patet
 ubi confessio infirmæ excipitur; de
 terque, tam Confessarius, quam patientis
 tens ab illo conspici possit, omnis
 periculi suspicio sublata remaneat.

CAPUT VI.

**De Jurisdictione Ordinarii
 in quibuslibet Monasteriis
 regularium circa clausuram.**

- 486. *Constitutio*; Inscrutabili: *quod*
declaratio vivâ voce à Gregorio XVI
est.
- 487. *De custodia clausura tam materialis*
quàm formaliter sumpta. Insuper
est.

G. 1
 30

488. De Extraneorum personarum ingresso
intra Clausuram.

489. Abusus in Germania.

490. Introductio clausura.

491. De licito Monialium professorum e-
gressu.

492. De Transitu Religiosarum ad ordinem
strictiorem.

486. **E**Xallegata celebri Constitutio-
ne Inscrutabili. n. 240. vidi-
mus, Regulares delinquentes circa clau-
suram Monasteriorum monialium, vel
circa personas in eis degentes, subijci
jurisdictioni Episcopali, adeò ut etiam
Regularis epistolam tantum mittens ad
monialem pœnas ab Episcopo adversus
talem decretas incurrat, quemadmo-
dum Gregorius XV. constitutionis præ-
fate conditor ore tenus declaravit apud
Fagnanum in c. *Quanto*, 26. *de pri-
vil.* n. 21. virum in materia Regularium
sub pluribus SS. Pontificibus ultra quin-
quaginta annos Romæ versatum, qui n.
23. memorabiliter observat, Constitu-

A a 6

tio.

tiones etiam pœnales in favorem Juris
 dictionis Ordinariæ largiùs interpretan-
 das esse, arg. c. *cùm dilectus*. 8. §. *cau-
 rum*. 2. de consuetud. quamvis per us
 restringantur privilegia Religiosorum,
 cùm sic fiat reditus ad Jus commune
 antiquum, secundùm quod Monachi
 eorum Abbates suberant Episcopo De-
 celesano. c. *Abbaies*. 16. & c. *Mon-
 steria*. 17. XVIII. q. 2.

487. Scio Tamburinum de *libere Ab-
 batissarum*, alio Regulari pro sententia
 sua citato, putare, nullam Episcopi
 concedi facultatem indicendæ claustræ
 monialibus exemptis, quæ Regularibus
 subjectæ sunt, c. *Periculoso*. 1. §. *fin. de
 statu Reg. in 6.* cui S. C. Tridentinum
 non derogat: sub finem tamen dicitur
 Abbas Tamburinus omnia subjuncta
 diernæ praxi S. Congregationis, quæ
 cùm omnino contrarium teneat, & con-
 stitutio Gregorii XV. Regularium ho-
 jusmodi monasteria gubernantium ex-
 pressè meminerit, cessat omne dila-
 tum,

um, dum Pontifex, sciens adesse Regu-
 lares visitatores, Ordinariis nihilomi-
 nus hanc facultatem demandavit, probè
 gnarus, cum clausura formaliter sumpta,
 ut comprehendens quemcunque mo-
 dum custodiendi Religiosarum integri-
 tatem, majus periculum ab accedenti-
 bus, quam ab inclusis monialibus, ipsis-
 que muris materialibus habeat, incon-
 venientibus occurri non posse per infe-
 riores Prælatos jurisdictione in Clerum
 ac secularem Populum destitutos. Un-
 de ut clausura custodiretur non tantum
 ab intrâ & materialiter, quatenus se-
 moniales non exeant, muri que infracti
 servantur; sed etiam formaliter & ab ex-
 trà, ne extraneis passim ac pro libitu con-
 versentur cum monialibus, vel alia ge-
 rant, quibus præparari, quamvis remo-
 tè, possint monialium animi ad pudici-
 tiæ vel Religiosæ modestiæ damna sub-
 eunda, S. Sedes Apostolica merito Epi-
 scopis hanc spartam imposuit, imò & S.
 Congregatio in declarationibus Con-
 stitu-

stitutionis Gregorii XV. censuit, Regulari quantumlibet exemptum cedentem ad monasterium, & simpliciter Moniali colloquentem, absque legitima licentia, ab Episcopo coerceri & puniri posse, etiam (juxta nuper editum decretum ejusdem S. Congregationis II. Martii. 1669 à Clemente IX. approbatum, teste Joanne Baptista de Luca in *miscellan. Eccles.*) per publicam coercionem, Ubi vides allocationem monialium sine licentia reduci ad obiectum circa personas intra septem decesses, licet ea sit de rebus indifferentibus aut bonis, cum finis prohibitionis tollere personale commercium, nec datur in præsumptione colloqui ad illum finem; sed in periculis tali conditioni annexis.

488. Quamvis autem cit. c. Permissum de statu Regular. in 6. permittit secularibus, ut ingredi possint curiam Monasteriorum Monialium, & alius, ad quem pertinuerit, specialiter

G. I.
30

cultate; idemque renovetur in S. C. Tri-
 dent. *ses. 25. Regul. c. 5.* necessitas tamen
 adesse debet, ex declaratione S. Con-
 gregationis Concilii monasterium in-
 ipsum respiciens, non personam ingre-
 dientis: Qua de causa cum in Diocesi
 Salamantina, teste Fagnano ad c. *Præ-
 terea. l. n. 19. c. de coniv. Conjug.*
 consuevissent Episcopi concedere mu-
 lieribus licentiam ingrediendi Mona-
 steria monialium, in eisque commo-
 randi, tum commoditatis gratiâ, tum
 ob causas urgentes. *E. G.* litium matri-
 monialium, non extantibus aliis locis,
 in quibus majore cum securitate vivere
 possent: S. Congregatio 19. *Februarii*
 1604. resolvit, non licere ullo modo E-
 piscopis, vel permittere, vel licentiam
 concedere mulieribus, ut ex causis su-
 præ narratis monasteria monialium in-
 grediantur.

489. Quæ resolutio licet in plerisque
 Germaniæ locis non obrineat: parcissi-
 mi tamen esse debent Episcopi in licen-
 tiis

tiis ejusmodi concedendis, ac quoad
 eri poterit, tales usus è medio tollere
 quemadmodum Celsitudo sua in Dia-
 cesi Herbipolensi, ubi medela quæ
 ob laxatum nimis facile ingressu
 fuit, facere cepit, nec desinit
 illam ingrediendi facilitatem quoad
 coarctata è eo laudabili animo, ut tractu
 temporis abusus ille potiùs, quam
 radicitus extirpetur. Qui cum
 indulgendus non sit fœminis;
 nûs ad viros extendi potest, nisi
 infirmitas, aut necessaria reparatio
 nasterii, medici, Confessarii, opo-
 riorum, vel in casu abortus suspicio-
 de insufficiente Clausuræ custod
 scopi vel Ejus Commissariorum
 sentia desideretur: quibus casibus
 semper adhibendæ sunt cautelæ,
 periculum sit violandi pudoris,
 malè loquendi occasio præbeatur.

49c. Non nego, SS. Ambrosii
 Augustini temporibus, Virgines
 adhuc habitasse tam intra, quam

cœnobia ; aliquas item perenni conti-
 nentia voto, alias temporario tantum
 obstrictas fuisse, ut apud S. Cyprianum
epist. 62. legimus: at quoniam perpetua
 illa cum sæcularibus conversatio, discrimi-
 nate amittendi pudoris non caruit,
 cuius intuitu Tertullianus *l. d. velan.*
Virg. domi habitantes appellavit Virgi-
nes hominum, & prostitutas: mirum non
 fuit, postquam decretum circa A. C.
 348 sub Episcopo Grato à Concilio
 Carthaginensi latum *de habitatione sa-*
crarum Virginum seorsim à laicis insti-
tuenda, nihil aut parum profecerat ; à
 Concilio Parisiensi deinde A. C. 756.
 statutum fuisse, ut, si fœminæ tonsura
 cœnobia sponte subire nollent, illuc
 compellerentur: ex quo tempore etiam
 vix ulla consecrationem obtinuit, nisi
 quæ promiserat, se in cœnobio con-
 stanter victuram,

491. Quemadmodum verò arceri ab
 ingressu Monasteriorum huiusmodi,
 homines extranei debent: ita multò ma-
 gis

gis moniales ipsæmet ab egressu ob-
 hendæ sunt, nisi in casu superer-
 fundationis novi conventus, aut
 tabilis ac periculosa necessitate, I. XX.
 incendii, hostilis incursus, im-
 nis, Epidimæ, Lepræ, similium con-
 borum gravium, qui intra pen-
 curari non possunt, ut late transla-
 varinus in allegatione, ad matro-
 Marchionis Fuscaldi progre-
 na Sororis Mariae Catharinae, ab-
 porrecta Urbano VIII. sicque
 Germania servatur cum Mon-
 Thermas cum honesta societate
 sis &c. dummodo necessitas sit
 & talis ab Episcopo agnita, ne-
 succurri possit. Unde graviter
 abusus, quod Religiosa passim
 infirmitates, vel ad colligendo
 mosynam pro fabrica, extra
 soleant ad tempus dimitti,

492. Quæres. An moniales
 Regularium virorum ad instar
 sine monasterio transire ad alium
 Quæde
 anda,

91
 31

egrediens observantia, petita, licet non obtentâ
 Superioris? Resp. affirmative ex
 Concilio Triburiensi relato c. *Virgines*.
 l. XX. q. 4. dummodo non prius egre-
 diatur è primo monasterio, quàm
 constet secundum capitulariter esse pro-
 pensum ad eam recipiendam; ipsaque
 translatio fiat comitantibus gravibus
 matronis, aliisvè piis ac honestis perso-
 nis, absque diverticulo, in Rheda ve-
 nata; aut sicubi pernoctandum sit, acce-
 dente localium Ordinariorum licentiâ,
 ubi moniales habitant, in earum monaste-
 riis; aliàs verò apud personas honestas
 divertatur; ipsique Religiosæ transcun-
 tes omnes revertendi ad primum mo-
 nasterium præscindatur; ac dos à cæteris
 monialibus præstari solita afferatur. Et
 hoc Jure in Germania utimur: ut pro-
 inde B. Pii V. *Extravagans Decori. de*
Clausura monialium. vel Jus antiquum
 non corrigat; vel non videatur recepta.
 Qua de re videri possunt Navarrus, Mi-
 randa, Sanchez, Rodriguez & alii se-
 fun-

fundantes in c. *Le et. d. x. de Regula-
rib.* ubi facultas transeundi fundatur
Spiritu DE I tales ad sanctiorem vitam
agente, qui non est sub Lege, dummo-
do bene probetur ac discernatur, ante
DEO sit? Quod si verò pœnitentiæ cau-
sâ translata fuisset, alimenta per moni-
sterium, è quo translata fuit, Moni-
asterium translata s' pœnitenda esse Rota Rom-
na non pridem decidit.

GL
30

CAPUT VII.

De dotibus, præstationibus vi-
talitiis; & peculio monialium.

- 493. De dotibus Novitiarum.
- 494. De obligatione Monialium ad vitam
communem in victu, vestitu, & aliis
cessariis.
- 495. Declaratio Episcopi Bambergensis circa
peculium Religiosorum; & decisio in ma-
ram b. m. Bevilacqua.
- 496. Quid agendum, si continetur in Mo-
nasteriis monialium abusus peculiorum?
- 497. Excusationes irreligiosarum exple

493. **S** Conc. Tridentinum *ses. 25.*
Regul. c. 16. disertissime pro-
 hibet, ne ante professionem, excepto vi-
 tu & vestitu noviti vel novitia illius
 temporis, quo in probatione est, quocun-
 que prætenu, a parentibus vel propin-
 quis, aut Curatoribus, Monasterio ali-
 quid ex bonis ejusdem tribuatur &c. &
 sub anathematis pœna præcipit, ut ab-
 euntibus ante professionem omnia re-
 stituantur, quæ sua erant: quod ut re-
 ctè fiat, Episcopus, etiam per censuras
 Ecclesiasticas, si opus fuerit, compel-
 lat. Quò cum etiam dotes puellarum
 referantur, indubium est, quin ante
 professionem accipi nequeant, ne qui-
 dem sub nomine depositi, seu præstita
 cautione de illis in calum non secutæ
 professionis restituendis: aded ut iam-
 diu, extra manus consanguineorum aut
 affinium, actualiter deponendæ sint in
 banco publico vel penès aliam personã
 idoneam iudicio ordinarii approbatam,
 donec, emissã professione, mox in em-
 ptio-

ptionem bonorum stabilium, & annu-
 orum reddituum, vel aliàs, pro casibus
 necessitatis, in commune Monasterii
 bonum applicentur: aut deficientibus
 prædictis deponendi modis, in arca de-
 positorum monasterii sub pluribus cla-
 vibus, quarum una Ordinario, alia Mo-
 nasterio, alia propinquis vel Curatori-
 bus novitiæ consignetur: Supposito
 quòd agatur de Religionibus capacibus
 in communi. Similiter idem Conci-
 lium *cit. ses. c. 1. & 2.* omnes Regulares
 ad exactam observationem paupertatis
 communisque victus ac vestitus ita ob-
 stringit, ut Superioribus etiam tacenti-
 bus aut conniventibus, ipsæmet priva-
 tæ personæ Regulares teneantur ad vi-
 tam juxta præscriptum Regulæ institu-
 endam, explosis reservationibus diver-
 sis factis etiam cum Abbatiæ vel Præ-
 fectæ Superioris licentia, utpote quæ ta-
 lem facultatem concedere non potest,
 secundum decreta Clementis VIII. edi-
 ta ad Regularium reformationem, *no-*
 novata

novata à Paulo V. Gregorio XV. & Urbano VIII. nec Regularium quisquam, aut quæquam, nisi sit officialis monasterii, etiam Conventus nomine habere penes se potest annuos redditus, seu provisiones annuas, vel bonorum stabilitum administrationem, aut peculium non superfluum dependenter à nutu superioris quacunque de causa concessum.

495. Hinc Celsitudo sua, peractâ visitatione cujusdam Monasterii virorum, circa naturam peculii, declarationem hanc Decreto emendandum inferi clementissimè jussit, ut singuli Regulares nihil omnino independenter à voluntate Superioris, nec nisi in manibus alienis Depositarii habeant, parati que sint ad omnia Superioris nutui consignanda; si que de peculio accepturi sint aliquid, causam & usum conditioni suæ congruentem, Superiori, pro obtinenda facultate, exponant, qualis esse potest pietas, remuneratio, communis utilitas

tilitas &c. Ubi igitur Monialibus assignata est ex obligatione aut benevolentia, annua vel menstrua praestatio vitalia, ad liberam earum dispositionem, pro extraordinariis indigentis ac honestis usibus, quin superiores se regulariter ingerere soleant, extra casum abusus: merito Rota A. C. 1654. coram Bevilacqua nuperrimè, post suam à tractatibus Pacis Noviomagensis in Urbem reditum, defuncto resolvit, semper intrinsecam esse ac subintelligi hanc conditionem, etsi non exprimatur, ut pecunia retineatur in deposito vel Arca communi Monasterii, atque Religiosa è manu superioris illas inde recipiat, è rogatura in religiosos vel honestos usus, de quibus Superior inquirere potest, denegando pecunias, si non videantur congruè vel honestè applicandæ.

496. Sed quid si in monasterio Monialium continetur hic abusus? Resp. Saluberrimè provisum esse, ut illis interdici possit ab Episcopo, tanquam

GGI
30

Sedi
puel
dona
stitu
mod
ciore
cto.
mosy
queu
mam
recep
roru
tinua
ventu
debe
libet
dicar
bus i
nutu
culia
49
riali
Cur
tali c

Sedis Apostolicæ delegato, receptione
 puellarum ad habitum ac professionem,
 donec susceperint vitam, victum. ac ves-
 titum verè communem: si tamen com-
 modè fieri potest, E. G. numero ad pau-
 ciores, & non nisi tot Religiosas restri-
 cto, quæ ex allatis dotibus & solitis elee-
 mosynis vel proventibus sustentari
 queunt. Quod utinam & juxta piissi-
 mam intentionem Clementis VIII. in
 receptione Juvenum ad Monasteria vi-
 rorum, juxta Regis Galliæ votum, con-
 tinuatum fuisset! Imò & ipsæmet Con-
 ventuum Præfectæ totis viribus anniti
 debent sub gravi peccato ad pravas quas
 libet consuetudines in hac materia era-
 dicandas, maximè si vel Religiosæ tali-
 bus ita addictæ sint, ut vix totaliter à
 nutu suæ Præpositæ pendeant; vel pec-
 cilia sua rebus vanis &c. impendant.

497. Nec refert, quòd ab immemo-
 riali tempore vita communis, quoad vi-
 ctum, vestitum, vel alia necessaria, in
 tali conventu deserta fuerit, tolerantibus

Bb

bus

Bus Religiosorum Prælati, Episcopi
 ac ipsismet SS. Pontificibus: Cum
 mini liceat æmulari in malo Ps. 36. 1.
 nec malum dicere bonum, aut bonum
 malum Isa. 5. v. 20. & Regularis peccati
 fio corruptelas nequaquam respiciat
 sed statuta ordinis, fidelemque cultum
 diam votorum solemnium: accedent
 potissimum crebrâ innovatione Decret
 torum S. Sedis Apostolica, ut in
 materia sapissimè factum est: non
 meque Innocentius XI. P. O. Monach
 plerorumque Religiosorum Genera
 bus iterum contulit, de turpissimo
 abusu penitus abolendo.

CAPUT VIII.

De Monialibus quoad pro
 onem numeri, ac bonorum admi
 nistrationem.

498. *Moniales ultra numerum recepti
 da.*

499. *Administrantes bona Monasterii*

*Sanctimonialium ad annuas rationes Ep̄i
scopo loci reddendas obstringuntur.*

498. **P**Ræcedentis Tituli praxis à præ-
fixione numeri, ac debita bo-
norum administratione dependet. Quo-
circo non minima Episcoporum supe-
riorumque Regularium cura sit, ut iux-
ta c. *Non amplius* 1. *de institutione*.
non plures suscipiantur, quàm quot le-
de monasterii proventibus alere sinè pe-
nuria possunt; aut *ex consuetis elemosy-
nis*, ut addit S. C. Trid. *ses. 25. Reg. c. 3.*
quod etiam à B. Pio V. & Gregorio XIII.
strictè præceptum fuit; vel si qua ultra
numerum recipienda sit, aliter ac Ur-
banus VIII. in Decreto *de celebratione
missarum* cit. n. 247. constituit, ut ma-
jorem elemosynam seu dotem secum
afferat, nisi periculum sit, ne nimia mul-
titudine Religiosarum disciplina euer-
vetur, aut lex foundationis secus dispo-
nat. Certè si univèrsis sufficienter de me-
diis vivendi provisum sit, non erit, cur
aliquæ singulares pecuniis inhiant, sic-
qu

que paulatim tanto cum dispendio à Religiosa paupertate deflectant.

499. Quantum ad bonorum administrationem, similiter in Constitutione *Inscrutabili* expressè sancitum est, ut Administrantes bona ad monasteria Sanctimonialium, etiam Regularibus Subjectarum, pertinentia, siue Regulares extiterint, siue sæculares, quomodolibet exempti, Episcopo loci, adhibitis etiam Superioribus Regularibus, singulis annis rationes administrationis gratis tamen exigendas, reddere teneantur, ad idque Juris remediis cogi & compelli queant.

CAPUT IX.

De Canonissis.

500. Duplex Canonissarum genus, Regularium, & secularium.

501. Canonissa Regularis in qua differantia monialibus strictè sumptis: Vbi de Diaconissis & eorum officio in primitiva Ecclesia.

502. *Quid de reformatione Canonissarum
secularium actum fuerit in Comitibus Au-
gustanis?*

500. **C**anonissæ vel sunt Regulares,
& perpetuo continentia aliis-
que solemnibus votis obstrictæ; vel
temporalem solum continentiam,
quamdiu videlicet ibidem habitant
(Abbatibus & Præfatis tantum exce-
ptis) profitentur, atque sub observan-
tia vivunt, retentâ facultate testandi ac
nubendi. Priores gerere solent habitum
album, vivuntque sub certa Regula S.
Augustini, ac verè sunt Religiosæ: Al-
teræ, quarum Author vel Amplificator
fuisse putatur S. Meinulphus Diaconus,
tolerantur in Germania, Belgio, Lo-
tharingia &c. & à quibusdam semi-mo-
niales vocantur, Divinisque officiis va-
cant, donec suscipiant statum matrimo-
niale; nec reprobantur quoad ipsum
met ordinem à Bonifacio VIII. c. *In-
demnitatibus. 43. de elect. in 6. ut Ste-
phanus Weymesius, ac Ipsamet Rota*
Bb 3 in

in *Una Tullensi* Jurisdictionis 29. Julii
1624. coram *Evratto* demonstrat; &
differunt à *Beguinis*, quòd in una qua-
dam Ecclesiastica domo simul, non in
propriis ædibus seorsim morentur.

91
30

501. *Prima* seu *Regulares* in hoc tan-
tùm à *Monialibus* strictè sumptis di-
stinguuntur, quòd *monachæ* seu *monia-
les*, *Monachorum* ad instar, de quibus
Suprà n. 7. ex vi instituti sui, Religio-
sæ solitudini propriæque saluti procuran-
dæ duntaxat incumbât: *Canonissæ* verò
more *Clericorum*, quantum per secom-
atque conditionem muliebrem licet,
DEI laudibus curam animarum (infi-
tuendo rudes puellas, pauperes fovendo
&c. ut in *Herbipolensi* *Diecepsi* faciunt
Canonissæ inferioris *Cellæ* candidi or-
dinis *Præmonstratensis*) conjungant,
quales olim fuerunt *Diaconissæ*, relicte
*S. Epiphani*o in *fine Panarii*, ad hanc
etiam usum adhibent, ut decoris & ho-
nestatis causâ essent mulierum ad curam
sæ, quoties id necesse videbatur, &c.

dum baptizabantur, sive dum earum Corpora erant perscrutanda; tum ut imperitas docerent, præessentque patentibus portis, per quas olim foeminae separatim à Viris Ecclesiam ingrediebantur, quapropter à S. Ignatio *epist. ad Antiochen.* custodes sacrorum vestibulorum appellatæ fuerunt.

502. *Alteræ, seu seculares* eo tempore, quo Congregatæ permanent, videntur quodammodo *oblata*, de quibus extat formula Reformationis, curâ Caroli V. Augustæ Vindelicorum in Comitibus exhibita; à S. Sede tamen non approbata: *Qua continentia studium sectantur absque voti professione, & vitam in Collegiis Religiosam ducunt, quales vocantur Canonissæ, etiamsi non habeant (quam tamen decentissimum esset habere) mensam communem, sed suam quaque peculiarem; commune tamen debent habere dormitorium, ne pudicitia insidiatori Sathana detur occasio ad incontinentiam tentandam. Debent quoque à nimis*

exquisito & proceri habitu abstinere, nec
 seculariter comptis incedere vestibus
 sulta; sed modesto, mundo, casto cultu
 ut sint earum monasteria schola pudicitie
 & virtutum, in quibus filie nobilitatis
 seant non lascivire, nec superbia
 DEUM timere, orare, & pii assidue
 exercitiis ac moribus bonis, ubi vult
 nuptura in Domino. Talia autem
 gia, sicubi in his Virgines ob liberos
 vitam, famam suam in periculum
 ducant, per superiores Episcopos
 mentur. ubi notandum est obiter
 saream hanc sanctionem 2. fuisse
 in Comitibus Augustanis publicam
 non alia de causa robore approbatam
 Apostolicæ destitutam fuisse, quod
 quod à Principe laico ortum
 habuerit.

CAPUT X.

De Tertiariis, Oblatis, mulie-
ribus simul comorantibus in conserva-
toriis, & Jesuitissis.

303. Tertiariarum congregationes suaviter à
B. Pio V. sublata.

304. Oblatarum conditio:

305. Mulieres in Conservatoriis simul degentes,

306. Jesuitissarum condunatio ab Urbano
VIII, reprobata.

303. **U**T Tertiaria sint verè Religio-
sæ, duo requiruntur copula-
tivè, vita scilicet communis, & solemnibus
Religiosa professio sub perpetua clausu-
ra & Regula à S. Sede approbata: Quod
si vota solemnia non emiserint, B. Pius
V. in Constit. circa Pastoralis. Ordina-
riis, & superioribus Religiosis inculcat,
ut eas hortentur ac inducere studeant ad
solemnem professionem: quod si recu-
saverint, & earum aliquæ inventæ fue-
rint scandalosè vivere, illas severissimè

B b 5

puniri

puniri vult, & cæteris omnibus, sic ab
 que clausura & professione solemnè vi-
 vere cupientibus, perpetuò prohibet,
 ne in futurum ullam aliam profus in
 suum ordinem, Religionem, Congre-
 gationemvé recipiant. Quà constitu-
 tione Sincerissimus P. Hyacinthus Do-
 natus (quo quidem ego candidiorem
 Religiosis Scriptoribus neminem vidi)
 ejusmodi Congregationes mirà suavi-
 tate & indicibili providentiâ abolitas
 fuisse asseverat, & Synagogæ admittit
 cum honore sepultas. Unde siquæ man-
 tellatæ, seu Pizocchæ, etiam ordinum
 mendicantium Tertiariæ, simplici voto
 castitatis devinctæ habitum Regularem
 indutæ, in sæculo circumeunt, pure sa-
 cæ sunt, & non magis de foro Ecclesiæ,
 quàm cæteri sæculares, ut observat
 Glossa singularis Clem. Cùm de quibus-
 dam v. obedientia de Relig. domit. &
 Vivius decisum esse refert: quamquam
 Portellus, Novarinus, Naldus, Divus

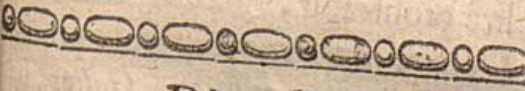
Pellizzarius, & alii contrarium teneant.

504. *Oblata* dicuntur, quæ se & sua obtulerunt monasterio, quin emiserint professionem solemnem in Religione quapiam à S. Sede approbata. Hæ si in Monasterio existant, & sub obedientia Superioris Regularis perpetuò serviant, gaudent privilegiis suæ Religionis, non minus quàm conversæ & Novitiæ: idque si in forma Juris valida irrevocabiler, plenè, & cum effectu, seipsas & omnia bona sua, præsentia & futura, nullà prorsus quâvis minimâ eorum portione, neque in proprietatem, neque in usum fructum sibi reservatâ, Religioni obtulerint, & habitum aliquo modo mutaverint. Quod si verò in propriis suis omnino duxerint remanendum, propter hoc ab Episcoporum suorum sententia & jurisdictione nullatenus eximuntur. *c. Cum & plantare. 3. S. Confratribus. A. de privil. S. C. Trid. ses. 24. Refor. 6. II.*

505. Idem dicendum de mulieribus
 simul commorantibus in conservato
 vulgò **Schwester und Buben**
Häusern / quæ sunt merè seculares
 optimè tradit saepe laudatus Illustri-
 mus Jurisconsultus Joan. Baptista de
 ca in discursibus suis de Jurisdictione
 sub nullo Religionis instituto, in
 Domo, pro majore honestatis conser-
 vatione collegialem vitam ducens
 deò ut earum coadunatio non pertinet
 ad cit. Clemen. *cum de quibusdam*
Relig. domib. aut Constitutionem
 nam *Circa Pastoralis* citatam: sed
 dispositionem S. C. Tridentini
Refor. c. 8. quoad effectum visitationis
 & superioritatis Episcopalis.
 506. Præter has non pridem ali-
 cius sub nomine *Iesuitarum* in
 erupit, in unum aliquem cæterum
 nata, citra S. Sedis approbationem
 prætextu ducendæ vitæ Regularis
 diverso à cæteris habitu: sed ab
 VIII. Constit. *Pastoralis. 13.*

1630. in ipsis ferè cunis repressa & annullata; sive, ut phrasi Pallavicinianâ utar, veluti parvus emortuus, ita ut nunquam viveret nata fuit, utpote destituta animâ id est, Authoritate S. Sedis Apostolicæ, sinè qua Joannes XX. ac alii Romani Pontifices Religiosos cætus erigi prohibuerunt: cui quoque & ego me, ac hosce conatus meos reverentissimè submitto, adeò ut veritas & sinceritas meus sit unicus

FINIS.

—————

Diatribè

De S. Oecumenico Concilio Tridentino in universâ Europa, etiam quoad Decreta de moribus, apud Catholicos recepto.

107. *S. Concilium Tridentinum est in tota Europa receptum.*
 108. *Conciliarium Decretorum obligatio*
 not